

В зеленчуковата градина през септември и октомври

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 28.09.2015 *Брой:* 9/2015

Разсадопроизводство. През този период в стъклените оранжерии се отглеждат разсади от домати и краставици за ранно производство и марули и салати за есенно-зимно производство. По тях най-често се появява "сечене". Борбата срещу него включва: отстраняване на болните растения заедно със съседните здрави; "изгаряне" на петната чрез поливане с 2% разтвор на син камък или амониева селитра; поливане на останалите растения с разтвор от 0,15% Проплант 722 СЛ + 0,1% Топсин М или с 0,3% Бордолезов разтвор + 0,1% Топсин М, по 3-4 л/кв.м.

По краставиците е възможно нападение от кубинска и брашнеста мана. Срещу първата се прилагат 0,15% Верита ВГ; 0,04% Икуейшън про; 0,25% Ридомил голд МЦ 68 ВГ; 0,25%

Корсейт М ДФ; 0,3% Алиет флаш; 0,25% Галбен 8 М 65; 0,12% Инфинито СК; 0,075% Куадрис 25 СК; 0,25% Манкоцеб 80 ВП. Срещу **брашнеста мана** профилактично се третира с 0,5% Тиморекс 66 ЕК (500 мл/дка), а след поява – с 1% (1 л/дка), както и с 0,025% Топаз 100 ЕК; 0,02% Байфидан 250 ЕК; 0,02% Вивандо; 0,05% Домарк 10 ЕК; 0,05% колис; 0,1-0,15% Систан екозом ЕВ; 0,075% Куадрис 25 СК (амистар 25 СК), 0,02% Флинт макс 75 ВГ; 0,02% Шавит 25 ЕК.

При **доматите** има опасност за нападение от **картофена мана**, срещу която се третира с: 0,25% Акробат Р; 0,2% Акробат плюс ВГ; 0,15% Верита ВГ; 200 г/дка винкер ВГ; 0,04% Икуейшън про; 0,25% Ридомил голд; 0,25% Корсейт М ДФ; 0,2% Дитан М-45; 0,2% Дитан ДГ; 0,25% Меден оксихлорид 50 ВП; 500 г/дка Пергадо мед 27 ВГ; 0,2% Полирам ДФ. Проблем са също **черните листни петна (алтернария)**. За борба срещу тях се използват 0,2% Дитан М-45, 0,2% Дитан ДГ, 0,04% Скор, 0,25% Корсейт М ДФ и 0,25% Ридомил голд. Възможна е поява и на **брашнеста мана**, срещу която се прилагат посочените при краставиците ПРЗ.

Разсадите от **маруля и салата** могат да бъдат нападнати от **мана и антракноза**. Срещу първата се пръска с 0,25% Ридомил голд, 0,3% Корсейт М ДФ, 0,15% Верита ВГ, 0,2% Дитан М-45, 0,2% Дитан ДГ. Срещу втората се прилагат двукратно 0,2% Дитан М-45 или 0,2% Дитан ДГ, като особено важно е второто третиране - преди разсаждането.

От неприятелите най-често се наблюдават **оранжерийна белокрылка, листни въшки, трипси, миниращи мухи, гъсеници, а понякога и акари (паяжинообразуващи, домотов ериофиден)**. При възможност е добре в разсадните помещения да се окачат цветни лепливи плоскости за установяване появата и за улавяне на летящите форми на повечето от посочените по-горе насекоми: жълти – за оранжерийна белокрылка, листни въшки, сциаридни мухи; небесносини – за трипси; оранжево-жълти – за миниращи мухи. Да не се пропуска да се третира 3-4 дни преди изнасянето с по 1 г/растение Видейт 10 Г, като се спазва стриктно разработената технология, за да не се получат пригори. Срещу **оранжерийната белокрылка** се пръска с 0,1% БИ-58, 0,15% Актелик, 0,02% Моспилан, 0,03% Актара, 0,08% Конфидор енержи, 0,02% Фюри, 0,12% Лиросект, 0,12% Брейв 1,8 ЕК, 0,05% Децис 2,5 ЕК, 0,03% Бомиган-алфациперметрин. За борба срещу **листните въшки** се пръска с 0,0125% Моспилан, 0,007% Актара, 0,05% Пикадор, 0,05% Кохинор 200 СЛ, 0,06% Конфидор енержи, 0,05% Уорант, 0,06% Биская, 0,05% (памукова листна въшка) – 0,075% (прасковена листна въшка) Данадим прогрес, 0,02% Нексид, 0,015% Фюри, 0,1% Лиросект, 0,1% Брейв. Посочените дотук инсектициди в определена степен са ефикасни и срещу **трипсите**, затова в повечето случаи не се налагат отделни третираня. За борба с **миниращите мухи** се пръска с 0,12% Лиросект 2 ЕК, 0,02% Тригарт, 0,05% Пикадор, 0,03% Талстар, 0,03% Вазтак нов 100 ЕК. Срещу **гъсениците** са ефикасни 0,15% Актелик, 0,025% Талстар, 0,05% Децис, 0,025% Суперсект мега, 0,025% Вазтак нов 100 ЕК. При установяване на **акари** се пръска с 0,1% БИ-58, 0,1% Лиросект, 0,1% Брейв, 0,06% Нисоран, 0,1% Омит, 0,075% Санмайт, 0,03% Талстар, 0,3% Ним Азал, 0,25% Бионим плюс.

Оранжерийно производство. В стъклените оранжерии продължава отглеждането на предкултури домати и краставици, които са обект на нападение от същия комплекс болести и неприятели, посочени при разсадите. Борбата се провежда с препоръчаните вече средства, като се спазват карантинните срокове, което е особено важно при плододаващите все още култури и в пластмасовите оранжерии.

През септември условията са подходящи за обеззаразяване на свободните площи в стъклените оранжерии. Използват се: Базамид гранулат, (45-50 дни преди разсаждането) по 40-50 кг/дка при леки почви и 60-70 кг/дка при тежки; Немасол 510 по 80-100 л/дка. Само срещу **галови нематоди** една седмица преди разсаждането почвата се третира с 8-10 кг/дка Видейт 10 Г или 6-8 кг/дка Мокап 10Г.

Полско производство. Обикновено през този месец падат повече дъждове, има сутрешни роси и се увеличава въздушната влажност. Създават се благоприятни условия за поява на **картофена мана** по домати и **мана** по зелето (главесто, цветно, броколи). При наличие на благоприятни условия или при поява се прилагат посочените при разсадите ПРЗ. По магданоза, целината и бамята има опасност за **брашнеста мана**, срещу която са ефикасни 0,025% Топаз 100 ЕК; ,02% Байфидан 250 ЕК; 0,02% Вивандо; 0,05% Домарк 10 ЕК; 0,05% Колис; 0,02% Шавит 25 ЕК. Срещу **гъсениците** по зелените култури, освен посочените при разсадите, се прилагат още 80 мл/дка Конфидор енержи, 2,5 кг/дка Бактецин, 100 г/дка Дипел 2Х. През този период се наблюдава размножаване във висока плътност на **листни въшки** по зелеви, късни домати, бамя, срещу които са ефикасни, посочените при разсадите средства.

Поради интензивните беритби на полето и в оранжериите внимателно да се подбират ПРЗ. При необходимост от третиране се прилагат препарати, които са с кратък карантинен срок. Освен това при пръскане на зелените да не се забравя да се прибавя прилепител към работните разтвори в концентрация 0,05%. Да се спазват всички изисквания по прилагане, транспорт и съхранение на токсични вещества.